

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเป็นลำดับดังนี้

1. กำหนดกลุ่มประชากร
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 84 คน ครู โภชนาการจำนวน 84 คน ในโรงเรียนที่จัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ในจังหวัดนครราชสีมา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามปัญหาในการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดัดแปลงปรับปรุงจากแบบสอบถามของ อุดมศิลป์ ศรีสมบูรณ์ (อุดมศิลป์ ศรีสมบูรณ์ 2522 : ภาคผนวก) และแบบติดตามประเมินผลโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน (สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย 2522 : หน้า 1 - 8) แบบสอบถามที่ใช้แบ่งเป็น 4 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 สถานภาพของโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สถานภาพของโรงเรียนและนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องอาหารกลางวัน
- ตอนที่ 3 ปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดโครงการอาหารกลางวันใน

โรงเรียน

จำแนกเป็น 4 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านอาคารสถานที่และด้านวัสดุอุปกรณ์
ที่ใช้ในโครงการ และด้านการขอความร่วมมือจากภายนอก

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูโภชนาการ
ต่อการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาคุณค่าเอกสารการวิจัย วารสาร สิ่งพิมพ์และตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
กับอาหาร โภชนาการ และการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
2. ศึกษาเรื่องโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน สืบจรรยาชื่อโรงเรียน
เพื่อศึกษาโครงการอาหารกลางวันในจังหวัดนครราชสีมาทั้งหมด จากรายงานความก้าวหน้า
การศึกษาประชากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 2523
3. สัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์สาธารณสุขเขต 3 นครราชสีมา เจ้าหน้าที่กองอนามัย
โรงเรียนเขต 3 นครราชสีมา และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาบางโรงเรียน ขอเอกสาร
ข้อมูลบางอย่าง รวมทั้งตัวเลขต่าง ๆ ที่เขาได้รวบรวมไว้มาศึกษาคุณค่าอย่างละเอียด
4. ศึกษาแบบสอบถามของอุคมศิลป์ ศรีสมบูรณ์ (อุคมศิลป์ ศรีสมบูรณ์ 2522 :
ภาคผนวก) แบบสอบถามของสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
5. นำแบบอย่างและวิธีการดังกล่าวข้างต้นมารวบรวมแล้วสร้างแบบสอบถามให้
เหมาะแก่การนำไปใช้คือ แบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ตอน
ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพของโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับสภาพของโรงเรียนและนักเรียน
ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 เป็นแบบเลือกตอบ และมีข้อ
เว้นไว้ให้ตอบโดยเสรีด้วย

ตอนที่ 3 ถามปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดโครงการอาหารกลางวัน
ในโรงเรียน แบบสอบถามเป็นแบบให้แสดงความคิดเห็น แบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ

ระดับที่มีปัญหามาก

ระดับที่มีปัญหากลาง

ระดับที่มีปัญหาน้อยหรือไม่มีปัญหา

ตอนที่ 4 ถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอาหารกลางวัน
ในโรงเรียน เป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกตอบ และมีข้อเว้นไว้ให้ตอบโดยเสรีหรือให้
เพิ่มเติม

6. นำแบบสอบถามที่ได้จัดทำตามข้อ 5 ไปขอคำปรึกษาจากผู้ที่ทรงคุณวุฒิทางการ
จัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงคุณภาพทางด้านความเที่ยงตรงของ
แบบสอบถาม ผู้ทรงคุณวุฒิทางการจัดโครงการอาหารกลางวันได้แก่

6.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรากร วราธศัพทิต อาจารย์ภาควิชาคหกรรม-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

6.2 ดร. สมใจ วิชัยสินธุ์ ศูนย์วิจัยโรงพยาบาลรามาศิริและสถาบันวิจัย
โภชนาการมหาวิทยาลัยมหิดล

7. นำแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจแก้ไข
เนื้อหาและการใช้ภาษา ตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมโดยทั่วไปของแบบสอบถาม

วิธีรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก แนะนำตัวผู้วิจัยและขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ส่งถึงครูใหญ่และครูโภชนาการ
ของโรงเรียนประถมศึกษาที่ทำโครงการอาหารกลางวัน พร้อมแบบสอบถาม แบบสอบถาม
สำหรับครูใหญ่มี 4 ตอน สำหรับครูโภชนาการมี 2 ตอน คือตอนที่ 3 และตอนที่ 4 เท่านั้น

ในการส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามใส่ซอง จาหน้าถึงผู้วิจัยเองพร้อมติดตราไปรษณียากร ชื่อผู้ส่งใช้คำว่า ครูใหญ่โรงเรียน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... จัดแบบสอบถามแยกเป็นรายอำเภอ แลวนำไปขอความร่วมมือให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอแต่ละอำเภอรับไปแจกครูใหญ่โรงเรียนที่ทำโครงการอาหารกลางวันในวันประชุมครูใหญ่ประจำเดือน เมื่อครูใหญ่และครูโภชนาการตอบแบบสอบถามแล้วให้ใส่ซองเค็มส่งทางไปรษณีย์ถึงผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีการดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของโรงเรียนตามผลการตอบของผู้บริหาร คำนวณหาค่าร้อยละตามคำตอบที่ให้ เลือกตอบแต่ละข้อ โดยแยกขนาดของโรงเรียนตามขนาดใหญ่ กลาง เล็ก และแบ่งเป็นในและนอกเขตสุขภาพหรือเทศบาล คำตอบส่วนที่เว้นไว้ให้เขียนตอบรวบรวมข้อมูลแล้วสรุป

แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพของโรงเรียนและนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องอาหารกลางวันตามผลการตอบของผู้บริหารโรงเรียน แยกตามขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน คำนวณหาค่าร้อยละของคำตอบที่ให้ เลือกตอบแต่ละข้อ ส่วนที่เว้นไว้ให้เขียนตอบแต่ละข้อหรือส่วนที่ให้เติมข้อความในช่องว่าง ใช้วิธีรวบรวมและเสนอข้อมูลแล้วสรุป

แบบสอบถามตอนที่ 3 สํารวจปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ตามผลการตอบของผู้บริหารโรงเรียนและครูโภชนาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าร้อยละของคำตอบที่ให้ เลือกตอบแต่ละข้อ รวบรวมและเสนอข้อมูลแล้ววิเคราะห์ข้อมูลออกมา โดยกำหนดระดับของปัญหาเป็น 3 ระดับคือ

- มีปัญหามาก
- มีปัญหปานกลาง
- มีปัญหาน้อยหรือไม่มีเลย

แบบสอบถามตอนที่ 4 สรุปรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัด
โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนที่ได้จากการตอบคำถามแบบให้เลือกตอบ และแบบให้
แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในตอนที่เว้นไว้ นำมาเรียงลำดับความคิดเห็นจากข้อมูลที่มีผู้
เสนอมากที่สุดไปจนถึงข้อมูลที่มีผู้เสนอน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$$\text{การร้อยละ} = \frac{\text{ร้อยละของรายการใด}}{\text{ความถี่ของรายการนั้น}} \times 100$$

= $\frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่รวมทั้งหมด}} \times 100$

